

**BİRÜNİ ÜNİVERSİTESİ
DIŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ
KLİNİK UYGULAMA EĞİTİM YÖNERGESİ**

Amaç

MADDE 1 – Bu yönergenin amacı; Biruni Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin klinik uygulama (klinik staj) eğitimlerinin fakültenin eğitim, amaç ve öğrenim hedefleriyle uyumlu biçimde yürütülebilmesini sağlamaktır.

Kapsam

MADDE 2 – Bu yönerge Biruni Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin klinik uygulamalarına ilişkin hükümlerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – Bu yönerge 04.11.1981 tarih ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa ve 07.01.2018 tarih ve 30294 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Biruni Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine dayanarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – Bu yönergede geçen;

(1) DUÇEP: Diş hekimliğinde çekirdek eğitim programını,

Eğitim Komisyonu: Biruni Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Eğitim Komisyonunu,

(2) Eğitim Koordinatörü: Dekan tarafından görevlendirilen ve eğitim programlarının düzenlenmesi ile ilgili olarak, öğrenci, anabilim dalı ve dekanlık arasında koordinasyonu sağlayan öğretim üyesini,

(3) Klinik Uygulama Eğitimi: Mesleki zorunlu ders statüsünde olup 4. ve 5. sınıf eğitim müfredatında yer alan ve anabilim dalları tarafından yürütülen klinik uygulama (klinik staj) eğitimini,

(4) Stajyer Diş Hekimi: Biruni Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi 4. sınıf ve 5. sınıf öğrencilerini; öğrencilik ile hekimlik arasındaki bu geçiş döneminde; bilişsel alanda bilgi düzeyini, duyuşsal alanda mesleki tutum ve değerlerini, mesleki alanında motor, iletişim ve entelektüel becerilerini geliştiren, mesleksel değerleri kullanarak klinik sorunlara çözüm getirme sorumluluğu ve becerisini kazanan ve bu öğrenme sürecini öğretim elemanlarının gözetiminde gerçekleştiren “diş hekimisi adayı” nı,

(5) Klinik Uygulama Eğitimi Formu/Karnesi: Biruni Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi eğitim ve öğrenim hedeflerine uygun olarak her anabilim dalı tarafından hazırlanan 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin klinik uygulama eğitimi sürecinde tamamlaması gereken tanı, tetkik ve tedavi işlem sayısı ve niteliği ile öğrenmesi gereken bilgi, beceri, tutum ve davranışları içeren formları ifade eder.

Klinik Uygulama Eğitimi İle İlgili Genel İlkeler

MADDE 5- (1) Klinik Uygulama Eğitimi Programının Belirlenmesi: Klinik uygulama eğitimi sürecinde stajyer diş hekimi tarafından yapılacak olan klinik işlemlerin tanımı, niteliği, sayısı ve staj formları/karneleri Anabilim Dalı Akademik Kurulu tarafından belirlenir, Fakülte Kurulu tarafından onaylanır ve Anabilim dalı tarafından akademik eğitim yılı başında ilan edilir.

(2) Klinik Uygulama Eğitimi Süresi: Klinik uygulama eğitimi takvimi ve süreleri Fakülte Kurulu tarafından belirlenir. 4. Sınıf ve 5. Sınıf eğitim programı, aşağıdaki tabloda belirtilen her biri bağımsız olarak işlenen klinik uygulamalardan oluşur. Diş Hekimliği Fakültesi Dekanlığı tarafından klinik uygulamaların dağılımı ve süresinde değişiklik yapılabilir.

4. ve 5. SINIF KLİNİK UYGULAMALARI	SÜRESİ (HAFTA)
Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi	6
Protetik Diş Tedavisi	6
Ağız, Diş ve Çene Radyolojisi	3
Endodonti	3
Ortodonti	3
Pedodonti	3
Periodontoloji	3
Restoratif Diş Tedavisi	3

(3) Klinik Uygulama Eğitimi Gruplarının Oluşturulması: Eğitim Koordinatörlüğü akademik takvime göre hazırlanan staj grubu listelerini klinik uygulama eğitimi başlamadan önce ilgili anabilim dalı başkanlıklarına gönderir.

(4) Klinik Uygulama Eğitime Devam: Klinik uygulama derslerinde devam zorunludur. Mazeretli olsun ya da olmasın klinik uygulama eğitiminde devamsızlık %20'yi aştığı takdirde öğrenci ilgili klinik uygulama dersinden kalır ve bir sonraki eğitim-öğretim yılında dersi tekrar eder. Devamsızlık, klinik uygulama süresinin %20'sini aşmadığı takdirde öğrenci anabilim dalının ön gördüğü süre ve tarihlerde telafi eğitimlerine katılır. Stajlarda günlük yoklama alınarak toplam saate göre devamsızlık oranı hesaplanır.

(5) Klinik uygulamalar günlük 08.30-16:30 saatleri arasında uygulanır. Gerek duyulduğunda süre uzatılabilir.

(6) Her klinik uygulamanın ilk dersinde, stajın tanıtımı yapılır. Tanıtımda klinik uygulama eğitiminin amacı, öğrenme kazanımları, kapsamı, öğrenim yöntemleri, ders programı, ölçme-değerlendirme süreci ve yöntemleri ve stajda uyulması gereken kurallar hakkında Anabilim Dalı sorumlu öğretim üyesi tarafından öğrencilere bilgi verilir.

(7) Öğrenciler, stajlara temiz ve bakımlı olarak "Biruni Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Laboratuvar ve Kliniklerde Kılık-Kıyafet Yönergesi"ne uygun şekilde katılmak zorundadır.

(8) Klinik derslerin öğrencilerin birebir hastalar üzerinde uygulama yürüttüğü dersler olması nedeniyle, 4. sınıfa geçerek ilk defa klinik ders alacak uluslararası statüdeki öğrencilerin (sonradan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı kazananlar hariç), okuma, yazma, dinleme ve konuşma gibi çok yönlü Türkçe Dil Yeterliliğinin tespit edildiği B2 seviyesinde TÖMER belgesine sahip olmaları gerekmektedir. B2 seviyesinde Türkçe dil yeterliliği bulunmayan öğrenciler klinikte hasta üzerinde tanı, tetkik ve tedavi işlemleri uygulayamazlar.

Ölçme ve Değerlendirme Süreci

MADDE 6 – Klinik uygulamanın amaç ve öğrenme kazanımlarına uygun olarak klinik uygulama sürecinin değerlendirilmesinde aşağıda yer alan ölçme-değerlendirme yöntemlerinden yararlanır:

- (1) Klinik Uygulama karnesi
- (2) Staj sonu yazılı sınav
- (3) Staj sonu sözlü sınav
- (4) Final sınavı

MADDE 7 – Ölçme- değerlendirmede genel olarak uyulması beklenen ilkeler:

- (1) Ölçme-değerlendirme, klinik uygulamanın öğrenme kazanımları ile uyumlu olmalı ve kritik kazanımları mutlaka içermelidir.
- (2) Ölçme-değerlendirme, diş hekimliği eğitiminin üç temel alanı olan bilgi, hekimlik uygulamaları ve profesyonel tutum/davranışlara yönelik değerlendirmeleri kapsamalıdır.
- (3) Ölçme-değerlendirme içeriği DUÇEP'e uygun olarak hazırlanmalıdır.
- (4) Sınav soruları, konu/tema ve zorluk derecesi bakımından çeşitlilik göstermeli ve klinik uygulamanın kapsamını en iyi şekilde temsil etmelidir.
- (5) Sorular sadece temel bilgi ve kavramları hatırlama ve açıklamaya değil, aynı zamanda klinik akıl yürütme, sentezleme ve karar vermeye yönelik olmalıdır.

Klinik Uygulama Karnesi

MADDE 8 – Klinik uygulama eğitiminde hedefleri kapsayan, yöntemlerin açıkça tanımlandığı klinik uygulama değerlendirme formları/karneleri kullanılır. Stajyer diş hekiminin çalışmaları, ilgili anabilim dalı sorumlu öğretim üyesi tarafından klinik uygulama değerlendirme formu/karnesinde düzenli olarak kayıt edilir ve eğitim sonunda öğrencilerin yeterlilik durumları değerlendirilir. Stajyer diş hekimi, final veya bütünleme sınavına girebilmek için yapmakla yükümlü olduğu klinik işlemleri belirlenen sürelerde tamamlamak zorundadır. Yükümlü olduğu klinik işlemleri klinik uygulama eğitimi veya telafi staj eğitimi sonunda tamamlayamayan öğrenci, sırasıyla o dersin final veya bütünleme sınavlarına giremez ve başarısız sayılır.

Staj Sonu Yazılı Sınav

MADDE 9 – (1) Öğrencilerin; klinik bilgi, klinik akıl yürütme ve karar verme yeterliklerini değerlendirmek amacıyla yapılır. Bu yönergedeki madde 7'deki kurallar uygulanmalıdır.

(2) Staj sonu yazılı sınavın, “5 seçenekli çoktan seçmeli, ucu açık, boşluk doldurma, doğru-yanlış veya eşleştirmeli sorulardan” oluşması önerilir.

Staj Sonu Sözlü Sınav

MADDE 10 – (1) Staj sonu sözlü sınavlar, temel olarak olguya/hastaya dayalı olarak öğrencilerin klinik bilgi, klinik akıl yürütme ve karar verme, tedavi ve izlemi planlama, hekimlik uygulamaları ve mesleki profesyonelliğe yönelik becerilerini değerlendirmek amacıyla yapılır.

(2) Staj sonu sözlü sınavlar, en az 2 öğretim üyesinden oluşan jüri tarafından yapılır. Yeterli öğretim üyesi olmayan kliniklerde, sözlü sınav jürisi için Dekanlıkça, yakın kliniklerden öğretim üyesi jüri üyesi olarak görevlendirilebilir.

(3) Sınav jürileri Anabilim Dalı tarafından belirlenir.

(4) Staj sonu sözlü sınavlar üç farklı şekilde yapılabilir:

- a) Olguya dayalı yapılandırılmış sözlü sınav
- b) Hasta hazırlamaya dayalı yapılandırılmış sözlü sınav
- c) Nesnel yapılandırılmış klinik sınav

Final Sınavı

MADDE 11 – (1) Final sınavları ilgili eğitim-öğretim yılı sonunda yapılan yazılı sınavdan oluşur.

(2) 5. sınıf klinik uygulama derslerinden başarısız olup ilgili dersi tekrar alan öğrencilere Diş Hekimliği Fakültesi Dekanlığının uygun görmesi halinde yılsonunu beklemeksizin klinik uygulama dersini bitirdiği tarihten sonra erken final sınavı yapılabilir.

Staj Başarı Notunun Hesaplanması

MADDE 12– (1) Staj Başarı Notu; ilgili anabilim dalları tarafından tercih edilecek madde 6 (1,2 ve 3) 'da yer alan ölçme-değerlendirme yöntemlerinin %40'ı ve final sınav notunun %60'ının toplamından oluşur.

(2) Final sınav notundan en az 50 (elli) puan alan ve aynı zamanda staj başarı notu 60 (altmış) ve üzerinde olan öğrenciler, başarılı kabul edilir.

Bütünleme Sınavları

MADDE 13 – (1) Klinik uygulamalarda devam koşulunu yerine getirip başarısız olan öğrenciler, başarısız oldukları klinik uygulamalarda akademik takvimde belirtilen tarihlerde bütünleme sınavlarına girerler.

(2) Bütünleme sınavları final sınavları ile aynı şekilde yapılır ve başarı notuna %60 etki eder.

(3) Bütünleme sınavları sonunda klinik uygulama başarı notuna göre başarısız olan öğrenciler, bir sonraki eğitim-öğretim yılının başında devam koşulunu yerine getirmek şartı ile başarısız oldukları klinik uygulamaları yeniden alırlar.

Mazeret Sınavı

MADDE 14 – (1) Final ve bütünleme sınavları için mazeret sınavı yapılmaz.

(2) Gerekçeli nedenlerle staj sonu yazılı veya sözlü sınavlara giremeyen öğrenciler, mazeretini içeren dilekçe ile dekanlığa başvurur. Başvurunun onaylanmasından sonra anabilim dalı tarafından öngörülen gün ve saatlerde klinik uygulamasına ait eksiklerini tamamlamak koşulu ile mazeret sınavına girebilir.

Anabilim Dalı Başkanlarının Sorumlulukları

MADDE 15 – (1) Anabilim Dalı Başkanı, akademik dönem başlamadan önce 4. ve 5. sınıf klinik uygulama eğitiminden sorumlu öğretim üyesini belirleyerek dekanlığa bildirir.

(2) Yeni eğitim yılı öncesinde Dekanlık tarafından belirlenen tarihlerde Anabilim Dalı Akademik Kurulu tarafından belirlenen klinik uygulama (staj) eğitimi amaç ve hedeflerini, araç ve yöntemlerini, yeterlilik ve değerlendirme ölçütlerini içeren klinik uygulama değerlendirme formu/karnesini Eğitim Komisyonu ve Dekanlığın dikkatine sunar. Klinik uygulama eğitimi amaç ve hedefleri DUÇEP ve Biruni Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi müfredat programı içeriğine tabidir.

(3) Her klinik staj eğitimi sonunda, ilgili anabilim dalı başkanı ve öğretim üyeleri, ölçme-değerlendirme ölçütleri doğrultusunda stajyer diş hekimine ait değerlendirme formu/karnesini ve devam durumunu değerlendirerek, yeterlilik konusunda ortak karar oluşturur. Stajyer diş hekiminin devam durumunu karara bağlar.

Stajyer Diş Hekimi Görev, Yetki ve Sorumlulukları

MADDE 16 – (1) Öğretim üyelerince verilen teorik ve pratik derslere, ayrıca öğretim üyeleri/elemanları denetimindeki uygulamalı klinik eğitime katılır.

(2) Stajyer diş hekimlerinin tüm klinik uygulamaları, sadece eğitim amacına yönelik olup hiçbir şekilde hastaların tanı-tedavi, takip ve tıbbi bakımları ile ilgili kararlara, uygulamalara, kayıtlara doğrudan müdahil olamaz. Ancak öğrenme amacıyla sorumlu ve yetkili kişilerin gözetiminde uygulama yapabilir.

(3) Anabilim dalı tarafından hazırlanan program doğrultusunda, verilen hastaya öncelikle kendini tanıtarak hastanın anamnezini alır, muayenesini yapar, ön tanısını belirler, vakanın yorumunu ve ayırıcı tanısını yapar ve ilgili sorumlu öğretim üyesi/elemanına sunar.

(4) Anabilim dalının hazırladığı program doğrultusunda tanı ve tedaviye yönelik her türlü tıbbi girişimi izler, sorumlu öğretim üyesi izni, gözetimi ve denetimi altında uygun görülen girişimleri yapar.

(5) Klinik uygulamalar sırasında diş hekimliği meslek etiğinin ilke ve kurallarına uygun davranır.

(6) Hasta ve yakınlarının haklarına saygılı davranır ve hasta bilgilerinin gizliliği ilkesine uyar.

(7) Eğitim ve uygulama çalışmaları sırasında hastalarla ilgili elde ettikleri bilgi, belge ve örnekleri hiçbir şekilde herhangi bir platformda ve başkalarıyla paylaşamaz, başka amaçlarla kullanamaz ve biriktiremez.

(8) Klinik eğitim uygulamaları sırasında hastalarla ilgili tanı ve tedavide değişiklik gerektirecek bilgi, gözlem ve bulgu sahibi olduğunda, bunu derhal sorumlu öğretim üyesi/elemanına bildirir.

(9) Hasta güvenliğine zarar verecek ve hastane hijyenini bozacak davranışlardan kaçınır.

Stajyer Diş Hekiminin Uyması Gereken Kurallar

MADDE 17 –Klinik Kuralları

(1) Stajyer diş hekimisi staj başlama saatinden en az 10 dk önce klinikte hazır bulunmalıdır.

(2) Kliniğe gelen stajyer diş hekimisi klinik kıyafetlerine ve vücut temizliğine önem vermelidir.

- (3) Stajyer diş hekimii staj vakitlerinde staj sorumlularından izin almadan klinikten ayrılmamalıdır.
- (4) Stajyer diş hekimii klinikte sorumlu öğretim elemanı olmadığı zamanlarda hasta bakmamalıdır.
- (5) Hastalarına kendisini “Stajyer Diş Hekimii” olarak tanıtmalıdır.
- (6) Stajyer diş hekimii tarafından uygulanan tedavilerin tüm aşamaları sorumlu öğretim üyelerine gösterilmelidir.
- (7) Stajyer diş hekimii öğle aralarında sorumlu öğretim üyesi/elemanı olmadan hasta bakmamalıdır.
- (8) Hasta, stajyer diş hekimii, yardımcı personel, öğretim elemanı sağlığının korunması amacı ile dezenfeksiyon-sterilizasyon kurallarına uyulmalıdır.
- (9) Klinikte kullanılacak sarf malzemeler sorumlu yardımcı personelden talep edilmeli ve verilen malzemelerin israf edilmemesine özen gösterilmelidir.
- (10) Dental ünitler ve stajyer diş hekimine verilen aletler özenle kullanılmalıdır.
- (11) Kaybolan ya da hasar gören aletlerden stajyer diş hekimii sorumludur.
- (12) Stajyer diş hekimleri birbirlerine, klinik çalışanlarına ve hastalarına karşı davranış biçimlerine ve hitap şekillerine dikkat etmek zorundadır.

MADDE 18– Hasta İlişkileri

- (1) Hasta bir numaralı önceliğe sahiptir. Hasta yararları öncelikle gözetilmelidir.
- (2) Hastanın rahatlığı ve güvenliği temin edilmelidir.
- (3) Stajyer diş hekimii hastasını dinlemeli, sorularına cevap verip bilgilendirmelidir.
- (5) Ne işlem yapıldığı göz teması kurularak anlatılmalıdır.
- (6) Mümkünse hem hasta hem de stajyer diş hekimii konuşurken oturmalıdır.
- (7) Stajyer diş hekimii hata yapması durumunda, hastaya durumu anlatmalıdır. Hata düzeltilmiş olsa ve hasta sonuçta iyi olsa bile, hata saklanmamalıdır.
- (8) Stajyer diş hekimii başka bir arkadaşını korumak için hile yapmamalı ve aldatmamalıdır.
- (9) Hastaya tedavi önerisinde bulunmadan önce olası sonuçlar anlatılmalıdır. Uygun olmayan tedavi seçilmemelidir.

MADDE 19 – Sterilizasyon, Dezenfeksiyon ve Hijyen İşlemleri

- (1) Aletlerin sterilizasyon durumu: Her türlü tedavi öncesi kullanılacak aletlerin temiz, steril ve iyi durumda olduğundan emin olunmalıdır.
- (2) Ünit Kullanımında Dikkat Edilecek Hususlar: Hasta, temizlenmiş ünitlerde bakılmalıdır. Ünitin eldivenle dokunulan yerleri sonradan mutlaka dezenfektan ile silinmelidir. Tetiyer ve hekim koltuğu eldivenler takılmadan hastanın başına göre ve hekime göre ayarlanmalıdır.
- (3) Bulaşıcı Hastalığı Olan Hastalarda Çalışırken Dikkat Edilecek Hususlar: Bulaşıcı hastalığı olduğunu beyan etmeyen veya hastalığından habersiz olan bireylerin olabileceği ihtimali göz

ardı edilmemelidir. Kliniğe gelen her hasta “potansiyel enfekte hasta” olarak değerlendirilmeli, kişisel bariyer malzemelerinin kullanımına özen gösterilmelidir.

(4) El temizliği: Her hastadan önce ve sonra eller iyice sabunla yıkanmalıdır. Aynı hastanın tedavisine devam ederken çıkarılan bir eldiven tekrar kullanılmamalıdır.

(5) Genel Hijyen Kuralları: Steril aletler kontamine edilmemelidir. Hastanın ağızıyla temas eden eldivenli eller ile hiçbir yüzey veya objeye dokunulmamalıdır. (örn: hasta evrakları, staj defteri, bilgisayar vs.) Hasta ile kontamine tüm materyaller kırmızı renkli tıbbi atık amblemi taşıyan poşetli çöp kutularına atılmalıdır.

Geri Bildirimler

MADDE 20 – Her klinik staj grubunda, stajların programlarını yapılandırmalarına yardımcı olmak amacıyla öğrencilerden sözlü ve/veya yazılı olarak geri bildirimler alınır.

(1) Her staj grubunun son günü yapılan sözlü geri bildirim oturumlarında, stajın öğrenme kazanımlarına ulaşıp ulaşılmadığı ve eğitim ve diğer konularla ilgili sorunlar tartışılır. Bu sözlü geri bildirimler, staj sorumlusu tarafından bir tutanakla Dış Hekimliği Fakültesi Dekanlığına bildirilir.

(2) Yazılı geri bildirimler Öğrenci Staj Geri Bildirim anketi ile yapılmalıdır.

(3) Dekanlıkça geri bildirimlerin analizi yapıp ilgili kurullara, Anabilim dallarına ve ders geri bildirimleri de ilgili öğretim üyesine ulaştırılır.

Hükmü Bulunmayan Durumlar

MADDE 21 – İşbu yönerge hükümlerine aykırı olmamak kaydıyla her bir anabilim dalı, alanlarına özgü ek kurallar belirleyebilir.

MADDE 22 – Bu Yönergede hükmü bulunmayan durumlarda, ilgili diğer mevzuat ve senato kararları geçerlidir.

Yürürlük

MADDE 23 – Bu Yönerge, **2023-2024** Eğitim-Öğretim Yılı başından geçerli olmak üzere yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 24 – Bu Yönerge hükümlerini Biruni Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesi Dekanı yürütür.